

Universitets- og høgskoleavdelingen
Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

UFD		
30 JAN. 2004		
Saksnr.	Emne	Ansvar
200307611	76	50

Oslo, 29. januar 2004
Saksbehandler: Unni Viken
uv@fu.no (tlf.22988829)

Høring - NOU Ny lov om universiteter og høyskoler

Studieforbundet Folkeuniversitetet har i mange år gitt voksne over hele landet tilbud om undervisning på høyere nivå i samarbeid med universiteter og høyskoler. Denne virksomheten gir voksne som ellers ikke har mulighet å være studenter på campus, en sjanse til å få en universitets- eller høgskoleutdanning.

Folkeuniversitetet vil gjerne gi innspill til forslag om Ny lov om universiteter og høyskoler ut fra den erfaring vi ha som samarbeidspartner med disse statlige utdanningsinstitusjonene.

I Generell kommentar

Likestilling av statlige og private høyere utdanningsinstitusjoner

Folkeuniversitetet støtter utvalgets innstilling om at statlig og private høyere utdanningsinstitusjoner likestilles. Det vil sikre studentenes muligheter til fritt å velge type utdanning og utdanningsinstitusjon. De private institusjonene må da likestilles med statlige institusjoner når det gjelder kvalitetskrav og muligheter for statstilskudd. Dette bør også gjelde for desentraliserte studietilbud i samarbeid med studieforbundene.

Statlige universiteter og høyskoler opprettholdes som forvaltningsorgan

Vi støtter mindretallets innstilling som går imot forslaget om at de statlige universitetene og høyskolene omdannes til egne rettssubjekter i form av selveiende institusjoner. Norsk forskning og utdanning må være et samlet nasjonalt anliggende. Det er viktig at vi beholder et sektorovergripende og offentlig fordelingspolitisk ansvar når det gjelder anvendelse av statlige ressurser. En modell der institusjonene er selvstendige rettssubjekter, fremmer ikke en helhetlig nasjonal satsing når det gjelder framtidens utfordringer. Universiteter og høyskoler må også i framtiden være deler av et nasjonalt forsknings- og utdanningssystem slik dagens lov regulerer denne sektoren.

Akkreditering og statlig bevilgninger til utdanningstilbud

Folkeuniversitetet støtter også mindretallets innstilling som mener at NOKUT skal føre tilsyn med institusjonenes faglige nivå, og at akkreditering må være en forutsetning for statlige bevilgninger til et utdanningstilbud.

Egenbetaling fra studenter

Vi støtter mindretallets innstilling som sier at statlige utdanningsinstitusjoner bare skal kunne kreve egenbetaling av studenter i forbindelse med etter- og videreutdanning.

Det er et grunnleggende prinsipp at grunnutdanning på universiteter og høyskoler skal være gratis fordi det vil gi alle grupper studenter muligheter til å ta høyere utdanning uavhengig av studentenes private økonomiske situasjon.

Folkeuniversitetet har gjennom sitt samarbeid med universiteter og høyskoler de siste årene sett hvordan de ulike universiteter og høyskoler avkrever studieavgifter og eksamensavgifter for studenter som følger undervisning ved våre studieringer. Sammen med manglende statsstøtte, har dette har ført til at kostnadsnivået for voksne studenter som ønsker å ta denne type utdanning (ved en del institusjoner) er blitt for høyt for mange. Det har ført til at det kun er studenter med god økonomi som har muligheter til å ta utdanning på universitets- og høyskole nivå. Hvis denne utviklingen fortsetter, vil det kunne få alvorlige konsekvenser for utdanningsnivået i Norge.

II Kommentarer til de enkelte lovbestemmelser

Folkeuniversitetet har valgt å gi kommentarer til de lovbestemmelser som har relevans for framtidig samarbeid med høyere utdanningsinstitusjoner og voksne studenters rettigheter og muligheter til å ta høyere utdanning.

§ 1-4 Virkemidler

Pkt. 8

Vi ber om at studieforbund blir lagt til listen over institusjoner som universiteter og høyskoler skal samarbeide med.

Samarbeid mellom høyere utdanningsinstitusjoner og studieforbundene vil også i framtiden bidra til å gi flere voksne utdanning på universitets- og høyskolenivå. Det må tilrettelegges for en avtaleform som gjør denne type samarbeid mulig. Det er et viktig prinsipp at studieforbundene fortsatt må betraktes som samarbeidspartnere for voksenopplæring og ikke oppdragsgivere.

§ 2-1 Organ for akkreditering og evaluering – NOKUT

Kvalitet

Vi støtter forslaget om at det er et nasjonalt uavhengig organ (NOKUT) som har det overordnede ansvar for kvalitetssikring av høyere utdanning.

§ 2-4 Godkjenning av utdanning og realkompetansevurdering

Vi mener at NOKUT skal ha ansvar for godkjenning av utdanninger fra institusjoner som går inn under ny lov om universiteter og høyskoler.

I tillegg bør NOKUT få et nasjonalt ansvar når det gjelder å utarbeide forskrifter og være en ankeinstans for realkompetansevurdering. De ulike utdanningsinstitusjonene har i dag ulik praksis når det gjelder behandling av søknader fra voksne studenter som ønsker vurdering av realkompetanse i forhold til opptak, innpassning og fritak for eksamen. Det vil sikre en lik behandling av denne studentgruppen.

§ 2-9 Rett til å gå opp til eksamen eller likestilt evaluering

Rett til å gå opp til eksamen eller likestilt evaluering er et prinsipp som er nedfelt i Lov om voksenopplæring. Vi mener at dette er en rett som den enkelte utdanningsinstitusjon ikke skal kunne fravike. Det må kunne stilles krav fra politikere og departementet om at forholdene skal tilrettelegges for studenter som ikke følger ordinær undervisning. De skal også ha muligheter til å gå opp til eksamen eller få en likestilt evaluering som andre studenter, og uten mer kostnader enn andre studenter.

Eksamensavgift

Studenter som følger undervisning ved Folkeuniversitetets studieringer blir avkrevd eksamensavgifter hvis de tar eksamen uten å ha opptak til et studium. Denne avgiften skal i følge loven være ”merutgifter ved avholdelse av eksamen”. Men disse avgiftene er meget høye ved enkelte institusjoner.

Folkeuniversitetet mener primært at det skal være gratis også for denne studentgruppen å ta en eksamen ved alle offentlige høyere utdanningsinstitusjoner. Det bør bli gitt ekstra statstilskudd som skal dekke de merutgiftene institusjonene har ved å gi tilbud om eksamen for disse studentene.

Hvis studentene skal betale en avgift, må departementet utarbeide forskrifter for beregning av nasjonale satser for ulike type eksamener. Det vil kunne føre til stor forskjellsbehandling dersom dette ansvaret legges til den enkelte utdanningsinstitusjon.

§3-2 Utdanningsplan

Voksne studenter er ofte deltidsstudenter. Mange planlegger å gjennomføre færre enn 60 studiepoeng. Folkeuniversitetet er glade for at forslaget setter et skille ved 60 studiepoeng når det gjelder utdanningsplaner. Vi ber om at det i den sammenheng også sørges for at reglene for Statens Lånekasse revideres i samsvar med dette, slik at også studier som ikke inngår i et helhetlig studieprogram, kan defineres som støtteberettiget.

§ 7-1 Egenbetaling

Vi viser til pkt I Generelle kommentarer når det gjelder egenbetaling fra studenter.

III Andre kommentarer

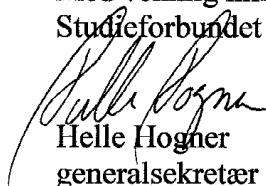
De utdanningsinstitusjonene som samarbeider med Folkeuniversitet, gjør en stor innsats for å tilrettelegge for at voksne kan få tilgang på høyere utdanning. Dette arbeidet bør premieres som en samfunnsinnsats og gi uttelling i forhold til statstilskudd både i forhold til tjenester som ytes og i forhold til å tilrettelegge for eksamen for denne studentgruppen. Ekstra statstilskudd vil bidra til å finansiere de utgiftene institusjonene har ved denne type samarbeid.

Det nye finansieringssystemet for universiteter og høyskoler med basisfinansiering og resultatbasert finansiering kan gi nye muligheter når det gjelder voksne studenter. Det er viktig at de offentlige utdanningsinstitusjonene kan få tildelt resultatbasert finansiering ved at de tilrettelegger for studenter som ikke kan følge ordinær undervisning

Vi mener videre det er viktig at den resultatbaserte finansiering utløses i statsbudsjettet det påfølgende året som produserte studiepoeng er rapportert, slik at ikke institusjonene må vente i flere år før tilskudd utbetales.

Vi takker for muligheten for å kunne komme med innspill og håper at vår erfaring med samarbeid med universiteter og høyskoler og kunnskap om voksne studenters situasjon vektlegges i det endelige utkastet til ny lov om universiteter og høyskoler.

Med vennlig hilsen
Studieforbundet Folkeuniversitetet

Helle Hogner
generalsekretær

Unni Viken
nasjonal koordinator